

Dan Petersen, lögtingsmaður:

-Vit liva í úlvatíðum

-Fólk, ið enn hava arbeiði, kenna seg ótrygg. Solidariteturin og loyaltiteturin á arbeiðsplássunum verður niðurbrotin, tí tey vita, at "kun de bedste fortsætter". Men hvør er bestur spurdi Dan Petersen, tingmaður javnaðarfloksins undir fíggarlógarviðgerðini!

-Eru tað tey, ið strúka stjórunum oman og niðan eftir rygginum, eru tað tey, sum lata sína yvirtíð ókeypis til arbeiðsgevaran, ella eru tað tey, ið kanska skylda arbeiðsplássi ella bankanum mest?

Vit mugu og skulu hava eitt samfelag, har sum brúk er fyri øllum og ikki einans teimum bestu, hvørji tey so eru segði tingmaðurin. Vit prenta 1. part av røðu hansara

Ikki kann sigast annað, enn at nógv er hent, síðan vit viðgjørdur fyrra fíggarlógarruppskotið fyri einum ári síðani. 6. oktober broyttust fortreyttar soleiðis, at nýtt fíggarlógarruppskot bleiv lagt fram eftir kravi frá dønum – tann sonevnda realistiska fíggarlógin, hóast allir mundu hava varhugan av, at tøluni vóru órealistisk. Hetta kravið bleiv sum rímligt var, slept seinni. Fleiri ferðir síðani eru bankarnir bjargaðir við almennum pengum. Bankadrift er ikki fyri meingmann at skilja. Sama dag sum Sjóvinnubankin fór av knóranum var ætlanin at byta stáplar av friaktium út til starvsfólkið sum føðingardagsgávur. Av sonnum lagnunar speisemi. Fólk høvdu av góðum grundum væntað, at allar hesar 100 tals mill. fóru at koma vinnulívnum til góðar, men pengarnir eru bert hornvirr onkusvegna. Tá ið funningsbóndin á seyðarhøvd inni hjá Ormi bónda á Skála, segði hann, at tungt var at eta egði stolið. Men hesin samanburður kann valla brúkast, tí, sum danski bankastjórnin segði, so var hetta »betreede midler«, sum ikki kundu nýtast til hvat sum helst. Vinnan hevur litið sæð til pengarnar, men Sjóvinnubankin hevði so ráð at lata størsta steyp í søguni á ólavsøku. Nósin fyllir á hvørjum ári til gleði fyri børnini, sum øll fáa føðingardagsgávu. Og sum rosinar í pylsuendanum finga allir Føroya lærarar, eini 7–800 fólk, ein lummaroknara til gávis, samstundis sum bankin fór av knóranum, fyrbils fyri seinastu ferð. So orðatakið

hjá Funningsbóndanum er kanska ikki heilt av leið. Nú skulu so bankarnir leggast saman, við tí fylgju, at eini 150 fólk verða kastað út í arbeiðsloysi.

Tað er nú ikki altíð, at tú gleðist, tá ið tú fært rætt í einum standandi trætumáli. Tað kann henda, at tú beinleiðis blívur ólukkuligur. Í sievni- og áttatíðunum bleiv frá borgarlógari síðu framført, at besta tryggin móti arbeiðsloysi var onga arbeiðsloysistrygging at hava. At Danmark hevði eini 300.000 arbeiðsleys, var bert tí, hesi fólk vóru so dovin og heldur vildu liggja heima á sofuni og súgva almannahjálpi. Vit finga annað at siggja, og tað í ólukkumáta. Arbeiðsloysið er stórt og arbeiðsloysistryggingin er bert eitt eitt av tí, hon var ætlað, av ov stórum trýsti. Nú sigur lögmaður, at landsstýrið fer at undirskriva sáttmála, um at samskipa donsku og føroysku arbeiðsloysisskipanina.

Henda orðing er so veik, at torført er at skilja, hvat meint er við. Er tað soleiðis, at føroyingar kunnu fáa útgjöldnar danskar takstir í Føroyum? Ella skalt tú til Danmarkar, áðrenn henda samskipaða hjálpin verður veitt? Hóast tað er ein eyðmjúkandi tanki, so er tað hóast alt betur bæði fyri Føroyar og Danmark, at arbeiðsloysisskipanin verður veittur her á landi, heldur enn at fjórði hvør føroyingur endar sum sosialt tilfelldi í Danmark. Ein onnur loysn er, tá ið arbeiðsloysistryggingin fyrr ella seinni kemur í landskassan, at partar av samsýningini verður latin sum lønar-

studningur ella kilostudningur til arbeiði upp á frystan fisk. Tá verða skapt virði heldur enn passivitetur. Javnaðarflokkurin hevur altíð havt tað álit á fólk, at tey heldur vilja arbeiða enn at ganga fyrri onki.

Okkara danski bankastjóri segði, at »kun de bedste fortsætter« eftir samanleggingina, og ein vinnulívsmáður hevur sagt nakað tað sama. Hetta er óhugnalig úttalilsi, sum í øllum førum eiga at geva javnaðarfólki nakað at hugsa um. Skulu vit hava eitt samfelag, har einans brúk er fyri teimum bestu? Og hvør skal avgera, hvør ið bestur er? Tað eru úlvatíðir, vit liva í. Fólk, ið enn hava arbeiði, kenna seg ótrygg. Solidariteturin og loyaltiteturin á arbeiðsplássunum verður niðurbrotin, tí tey vita, at »kun de bedste fortsætter«. Men hvør er bestur? Eru tað tey, ið strúka stjórunum oman og niðan eftir rygginum, eru tað tey, sum lata sína yvirtíð ókeypis til arbeiðsgevaran, ella eru tað tey, ið kanska skylda arbeiðsplássi ella bankanum mest? Hvørji fólk loysir tað seg fyri bankarnar at halda uppá? Vit mugu og skulu hava eitt samfelag, har sum brúk er fyri øllum og ikki einans teimum bestu, hvørji tey so eru.

Menn og konur á gøtuni, tey ið eg rokni meg ímillum, spyrja, hví tað skal vera sum í søguni, at fólk skulu so ómetaliga nógv fíggunum, áðrenn tey fáa tað gott aftur. Hví skulu vit á botn? Hví kunnu vit ikki fóta okkum á næstniðasta trini? Saneringin hevur higartil verið eitt vónbrot – hon gongur alt

ov seint. Hetta er seigpínning, sum politikarar onga ávirkan hava á. Ringt er, tá ið politikarar stýra, verri er, tá ið teir ikki stýra. Sagt varð at saneringin skuldi vera fri. Tey, ið vildu standauttanfyri, skuldu fáa loyvi til tess. Men soleiðis bleiv ikki. Eitt óhugnaligt maktstrið hevur tikið seg upp í Eysturoynni millum Bankan og flakavirkini og gíslar í hesum óhugnaliga spæli er sum altíð arbeiðsfólkið. Frá tíma til annan verður fólk á Handils- og Frystivirkinum og Lynfrost uppsagt, hóast avtalan um gjaldssteðg var framlongd til november mánaða. Soleiðis er, tá ið kapitalurin ræður einsamallur. Fólk kann ivast um tað var rætt at bjarga bankunum, og ongin veit at svara. Eitt er givið: Tað var skeivt ikki at seta bankunum krøv, soleiðis at teir bundu seg til at hava eit ávíst tal av arbeiðsplássum opið til saneringin var framd. Eysturoyggin, sjálvur forsyrgjarin millum oyggjarnar, ið stóð fyri góðari hløvt av landsins útflutningi, bløðir burtur av hesum arbeiðsloysi. Hetta er sárt at siggja. Tey uttanlandsin, sum blivu lánt upp á hálsin á arbeiðsfólkinum, verða nú brúkt sum pressión í einum óhugnaligum maktkamp. Her má landsstýrið gerasína ávirkan galdandi.

Nýggjar partafelagslógir verða eisini nevndar í lögmannsræðuni, og her megu vit seta størri krøv um moral í vinnulívslógirnar. Óhugnaligar søgur ganga um vinnulívsmenn, sum hava dreinað kapital úr virkjum við at uppskrúva parta-

pening og síðan útgildið vinningsbýti úr virkjum, ið hava verið tyngd av skuld. Gamla orðatakið um, at ein maður er ein maður, og eitt orð er eitt er, er ikki galdandi longur. Tað gav at bita, at ein av okkara fremstu

sakførarum bart út segði, at tað, at svara hvørjum sítt í skipabyggimálum, var ikki ein spurningur um moral, men ein spurningur um jura. Hvar eru vit stødd?

Gøtuljós á Tvøroyri

Hervið verður gjørt kunnugt, at frá 20. sept. 1993 verða gøtuljósini sløkt um náttina. Sløkt verður kl. 00.30 og verður tendrað aftur kl. 06.00.

Sløkt verður tó ikki næturnar móti leygardegi og móti sunnudegi.

**Tekniska nevnd
Tvøroyrar kommunu**

Systemfólk – Programmørar

Søkt verður eftir tveimum systemfólku ella programmørum til útviklingsdeild okkara. Arbeiðsuppgávurnar verða at útvikla og viðlíkahalda Banka- / Sparikassaskipanir.

Hevur tú royndir innan økið, gevur tað ein fyrimum.

Nærri upplýsingar kunnu fáast frá Einarr Thomassen, tlf. 14505.

**ELEKTRON
Box 219
FR-110 Tórshavn**

Dan Petersen, tingmaður: -Vit mugu hava eitt samfelag fyri øll og ikki einans fyri teimum bestu